

§ 24

Priestupky na úseku podnikania

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto

- a) neoprávnené vykonáva obchodnú, výrobnú alebo inú zárobkovú činnosť,
- b) spôsobom odporujúcim zákonu úmyselne vyzradí obchodné alebo bankové tajomstvo alebo skutočnosť, na ktorú sa vzťahuje zákonom uložená povinnosť zachovávať mlčanlivosť.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 písm. a) možno uložiť pokutu do 331 eur a za priestupok podľa odseku 1 písm. b) pokutu do 3 319 eur. Zákaz činnosti až do jedného roka možno uložiť za priestupok podľa odseku 1 písm. a).

Súvisiace ustanovenia zákona o priestupkoch:

§ 2 ods. 1, § 4 ods. 2, § 11 ods. 3, § 13 ods. 3, § 14, § 51, § 52 ods. 1, § 55 ods. 1 a 2, § 58 až 60, § 77, § 84 ods. 3, § 86 písm. b), § 87

Súvisiace právne predpisy:

zákon č. 108/2024 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.; § 40 trestného zákona; § 125 ods. 2, § 168 až 169, § 196 až 198, § 251, § 264, § 265, § 269, § 269a, § 320 TZ; § 3, § 19, § 63, § 64 zákona č. 455/1991 Z. z. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v z. n. p.; čl. 35 Ú SR; § 2 ods. 1 a 2, § 17 až § 20 Obchodného zákonníka; zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v z. n. p.; zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v z. n. p.; zákon č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon v z. n. p.; zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v z. n. p.; zákon č. 78/1992 Zb. o daňových poradcoch a Slovenskej komore daňových poradcov v z. n. p.; § 12d ods. 1 zákona č. 105/1990 Zb. o súkromnom podnikaní občanov v z. n. p.; § 89 až § 93b zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.; § 79 zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.; § 11 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.; § 10 ods. 5 písm. a), § 14, § 82 zákona č. 30/2019 Z. z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.; § 22 a § 167 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.; § 30 EP; § 80 ZoPZ; § 25 zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v z. n. p.; § 111 zákona č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.; § 8 zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v z. n. p.; § 18, § 32 zákona č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.; § 38, § 78 zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.; § 45a zákona č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušnínach a o štátnej banskej správe v z. n. p.; § 9 ZoOMŠS; § 12 ods. 2, 3 a 6, § 13 ods. 1 ZoTrhoch; § 9 zákon č. 128/2002 Z. z. štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.; § 28, § 29 zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v z. n. p.

K § 24

Toto ustanovenie pôvodne upravovalo aj postih za porušenie povinností predávajúceho (priestupku sa dopustil ten, kto poškodil iného na cene, akosti, množstve alebo hmotnosti pri predaji tovaru alebo poskytovaní iných služieb), avšak táto skutková podstata prešla s účinnosťou od 1. júla 2007 do zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene

zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v z. n. p. Tento zákon bol zrušený a v súčasnosti upravuje uvedenú oblasť zákon č. 108/2024 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p..

Ďalšia podstatná zmena v tomto ustanovení nastala po prijatí trestného zákona, a to s účinnosťou od 1. júna 2013. Trestný zákon zrušil v § 24 ZoP skutkové podstaty týkajúce sa tovarov z drahých kovov a ich označovania a tieto skutkové podstaty prešli do § 40 trestného zákona s tým, že ich prejednávava Trestný úrad SR.

Obce a obecné polície môžu prejednávať v blokovom konaní len priestupky podľa § 24 ods. 1 písm. a) ZoP, avšak len za podmienky, že ide o priestupky proti poriadku v správe vykonávanej obcou [pozri § 86 písm. b) ZoP]. V správe obce je napríklad evidencia samostatne hospodáriacich roľníkov podľa § 12b ods. 1 zákona č. 105/1990 Zb. o súkromnom podnikaní občanov v z. n. p.

K ods. 1

K písm. a)

Priestupku podľa tohto písmena sa dopustí ten, kto neoprávnene vykonáva obchodnú, výrobnú alebo inú zárobkovú činnosť. Subjektmi, ktoré možno podľa tohto ustanovenia postihnúť, sú najmä osoby, ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť bez oprávnenia, a chýba im registrácia, úradné povolenie, licencia, osvedčenie a pod. Konanie uvedené v tomto ustanovení má charakter podnikateľskej činnosti a môže naplniť skutkovú podstatu priestupku, pokiaľ nepôjde o trestný čin neoprávneného podnikania podľa § 251 TZ alebo o zmiešaný správny delikt (v tej istej skutkovej podstate sa upravuje naraz konanie fyzickej osoby aj právnickej osoby) podľa § 63 alebo § 64 zákona č. 455/1991 Z. z. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v z. n. p. Tieto zmiešané správne delikty (pozri komentár k § 2 ods. 1 ZoP) prejednáva živnostenský úrad a týmto je okresný úrad v sídle kraja.

Právo na podnikanie je jedným z hospodárskych práv upravených Ústavou SR (čl. 35: „Každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť“) s tým, že zákon môže ustanoviť podmienky a obmedzenia výkonu určitých povolaní alebo činností. Takýmto zákonom je predovšetkým Obchodný zákonník, zákon č. 455/1991 Z. z. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v z. n. p. a osobitné zákony [napr. zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v z. n. p. a pod.].

Podnikaním sa podľa § 2 ods. 1 ObZ rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku. Podnikateľom podľa § 2 ods. 2 ObZ je:

- osoba zapísaná v obchodnom registri,
- osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia,
- osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov,
- fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.

Podnikanie na základe živnostenského oprávnenia upravuje živnostenský zákon ako živnosti remeselné, viazané a voľné (§ 19 živnostenského zákona).

Iným než živnostenským podnikaním (pozri § 3 živnostenského zákona), t. j. podnikaním podľa osobitných predpisov je napríklad:

- prevádzkovanie činností, ktoré má podľa zákona vykonávať štát alebo právnická osoba určená osobitným právnym predpisom [napr. zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v z. n. p.],
- využívanie výsledkov duševnej tvorivej činnosti, ktoré sú chránené osobitnými predpismi [napr. Autorským zákonom č. 185/2015 Z. z. v z. n. p.],
- činnosť pri výkone povolania [napr. podľa zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v z. n. p., zákona č. 78/1992 Zb. o daňových poradcov a Slovenskej komore daňových poradcov v z. n. p.].

Fyzickou osobou, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu (včítane hospodárenia v lesoch a na vodných plochách) je samostatne hospodáriaci roľník, ktorý je podľa § 12d ods. 1 zákona č. 105/1990 Zb. o súkromnom podnikaní občanov v z. n. p., zapísaný do evidencie obecného úradu.

Priestupku podľa tohto ustanovenia sa môže dopustiť len osoba, ktorá na svoju činnosť nemá registráciu, úradné povolenie, osvedčenie a pod. podľa iných právnych predpisov než je živnostenský zákon, lebo vtedy má prednosť správny delikt podľa § 63 alebo § 64 živnostenského zákona.

V komentovanom ustanovení ide o tzv. pokračovací priestupok (pozri komentár k § 2 ods. 1 ZoP) a na jeho spáchanie postačuje zavinenie z nedbanlivosti (§ 3 a 4 ZoP).

Za neoprávnené podnikanie podľa § 251 TZ sa považuje neoprávnené poskytovanie služieb alebo vykonávanie inej zárobkovej činnosti v rozpore so živnostenským zákonom alebo inými právnymi predpismi, ktoré ustanovujú podmienky na ich prevádzkovanie, ale aj nad rámec oprávnenia. Na naplnenie skutkovej podstaty trestného činu sa však vyžaduje, aby išlo o sústavnú činnosť vykonávanú po živnostensky s cieľom získať trvalý zdroj finančných príjmov a má charakter súkromného podnikania. Okrem toho sa zohľadňuje aj výška spôsobenej škody podľa § 125 ods. 1 TZ.

K písm. b)

Priestupku podľa tohto písmena sa dopustí ten, kto spôsobom odporujúcim zákonu úmyselne vyzradí obchodné alebo bankové tajomstvo alebo skutočnosť, na ktorú sa vzťahuje zákonom uložená povinnosť zachovávať mlčanlivosť.

Obchodné tajomstvo upravuje Obchodný zákonník v § 17 až 20. Obchodné tajomstvo tvoria všetky skutočnosti obchodnej, výrobnjej alebo technickej povahy súvisiace s podnikom, ktoré majú skutočnú alebo aspoň potenciálnu materiálnu alebo nemateriálnu hodnotu, nie sú v príslušných obchodných kruhoch bežne dostupné, majú byť podľa vôle podnikateľa utajené a podnikateľ zodpovedajúcim spôsobom ich utajenie zabezpečuje.

Bankové tajomstvo upravuje zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p., a to najmä v § 89 až 93b. Predmetom bankového tajomstva sú všetky informácie a doklady o záležitostiach týkajúcich sa klienta banky alebo klienta pobočky zahraničnej banky, ktoré nie sú verejne prístupné, najmä informácie o obchodoch, stavoch na účtoch a stavoch vkladov.

Povinnosť zachovávať mlčanlivosť ustanovuje značný počet ďalších právnych predpisov.

Príklady:

- ustanovenie § 79 zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.,
- ustanovenie § 11 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.,
- ustanovenie § 14 a § 82 zákona č. 30/2019 Z. z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.,
- ustanovenie § 22 a § 167 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.,
- ustanovenie § 30 EP,
- ustanovenie § 80 ZoPZ,
- ustanovenie § 25 zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v z. n. p.,
- ustanovenie § 111 zákona č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.,
- ustanovenie § 8 zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v z. n. p.

Niektoré predpisy obsahujú okrem povinnosti zachovávať mlčanlivosť aj špeciálne skutkové podstaty priestupkov spočívajúce v porušení tejto povinnosti.

Príklady:

- ustanovenie § 32 v nadväznosti na § 18 zákona č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.,
- ustanovenie § 78 v nadväznosti na § 38 zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. (korešpondujúcim je trestný čin Ohrozenie utajovanej skutočnosti podľa § 320 TZ),
- ustanovenie § 45a zákona č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe v z. n. p. a ďalšie.

V týchto prípadoch platí, že prednosť má právna úprava obsiahnutá v osobitnom predpise pred úpravou v zákone o priestupkoch.

Na spáchanie priestupku je potrebné preukázať úmysel (pozri komentár k § 4 ods. 2 ZoP) a pojem „spôsobom odporujúcim zákonu“ treba vykladať podľa konkrétnych okolností prípadu v nadväznosti na príslušný právny predpis upravujúci podmienky pre povinnosť zachovávať mlčanlivosť, ako aj podmienky, keď môže byť povinná osoba oslobodená od povinnosti mlčanlivosti.

Pokiaľ by v konkrétnom prípade išlo o vyzvedanie obchodného, bankového, poštového, telekomunikačného alebo daňového tajomstva v úmysle vyzradiť ho nepovolanej osobe alebo by páchatel také tajomstvo nepovolanej osobe úmyselne vyzradil, mohlo by ísť o trestný čin podľa § 264 TZ. Do úvahy by mohlo prichádzať aj posúdenie daného konania ako trestný čin porušovania tajomstva prepravovaných správ podľa § 196 až 198 TZ. Zneužívanie informácií v obchodnom styku upravuje § 265 TZ.

K ods. 2

Ak osobitný zákon neustanovuje inak, tak priestupky uvedené v tomto ustanovení zákona o priestupkoch prejednávajú okresné úrady (§ 52 ods. 1 ZoP v nadväznosti na § 9 ZoOMŠS), miestne príslušné podľa § 55 ods. 1 a 2 ZoP. Výnos pokút v takom prípade plynú do štátneho rozpočtu (§ 13 ods. 3 ZoP).

Výška pokuty za jednotlivé priestupky na úseku podnikania je odstupňovaná a za priestupok podľa § 24 ods. 1 písm. a) ZoP možno uložiť pokutu do 331 eur a za priestupok podľa § 24 ods. 1 písm. b) ZoP pokutu do 3 319 eur. Za priestupok podľa § 24 ods. 1 písm. a) ZoP, t. j. neoprávnené vykonávanie obchodnej, výrobnjej alebo inej zárobkovej činnosti možno v správnom konaní uložiť ako sankciu aj zákaz činnosti (§ 14 ZoP) na dobu až do jedného roka.

Obec alebo obecná polícia je oprávnená v blokovom konaní prejednať priestupok podľa § 24 ods. 1 písm. a) ZoP [pozri § 86 písm. b) ZoP] a v takom prípade je pokuta príjmom obce (§ 13 ods. 4 ZoP). Ak obec nevybaví priestupok v blokovom konaní, tak podľa § 56 ods. 1 ZoP oznámi priestupok príslušnému správnomu orgánu – okresnému úradu (pozri vzor č. 4 – *Oznámenie priestupku alebo iného správneho deliktu vecne príslušnému správnomu orgánu*). Ak obecná polícia nevybaví priestupok v blokovom konaní, tak dokončí objasňovanie priestupku a podľa § 60 ods. 3 písm. d) ZoP predloží správu o výsledku objasňovania priestupku príslušnému správnomu orgánu, t. j. okresnému úradu (pozri vzor č. 9 – *Správa o výsledku objasňovania priestupku a predloženie veci na začatie konania o priestupku*). Okresný úrad potom prejedná priestupok v správnom (§ 51 ZoP) alebo v rozkaznom (§ 87 ZoP) konaní.

Ak je tu podozrenie, že bol spáchaný trestný čin, je obecná polícia povinná podľa § 3 ods. 2 TP oznámiť to orgánom činným v trestnom konaní (pozri aj vzor č. 8 – *Odovzdanie veci príslušnému orgánu – § 10 zákona o priestupkoch, správny delikt alebo trestný čin, alternatíva C*). Obec je povinná postúpiť vec orgánom činným v trestnom konaní podľa § 71 písm. a) ZoP (pozri vzor č. 16 – *Postúpenie veci – § 10 zákona o priestupkoch, trestný čin alebo správny delikt – Alternatíva B*). Orgány činné v trestnom konaní sú prokurátor a policajt (§ 10 ods. 1 TP).

Priestupky podľa § 24 ods. 1 písm. b) ZoP nie je obec alebo obecná polícia oprávnená prejednať, a to ani v blokovom konaní, no v prípade, keď sa pri výkone svojej právomoci dozvie o spáchaní priestupku alebo iného správneho deliktu, na prejednanie ktorého nie je sama príslušná, je podľa § 56 ods. 1 ZoP povinná oznámiť to príslušnému správnomu orgánu (pozri vzor č. 4 – *Oznámenie priestupku alebo iného správneho deliktu vecne príslušnému správnomu orgánu*). Ak je tu podozrenie, že bol spáchaný trestný čin, je obecná polícia povinná podľa § 3 ods. 2 TP oznámiť to orgánom činným v trestnom konaní (pozri vzor č. 8 – *Odovzdanie veci príslušnému orgánu – § 10 zákona o priestupkoch, správny delikt alebo trestný čin – alternatíva C*). Obec je povinná postúpiť vec orgánom činným v trestnom konaní podľa § 71 písm. a) ZoP (pozri vzor č. 16 – *Postúpenie veci – § 10 zákona o priestupkoch, trestný čin alebo správny delikt – Alternatíva B*). Orgány činné v trestnom konaní sú prokurátor a policajt (§ 10 ods. 1 TP).

Z hľadiska pôsobnosti obce na úseku podnikania treba poukázať na ZoTrhoch. Tento zákon upravuje podmienky predaja výrobkov a poskytovania služieb na trhovách miestach, úlohy obcí pri zriaďovaní a povoľovaní trhovách miest, povinnosti fyzických osôb a právnických osôb pri predaji výrobkov a poskytovaní služieb na trhovách miestach a oprávnenia orgánov dozoru pri kontrole dodržiavania tohto zákona.

Obec ako orgán dozoru (orgánmi dozoru popri obci sú aj Slovenská obchodná inšpekcia a orgány úradnej kontroly potravín) prejednáva správne delikty podľa § 12 ods. 2

ZoTrhoch a ukladá pokuty (do 17 000 eur) fyzickým osobám – podnikateľom a právnickým osobám. Na prejednanie týchto správnych deliktov (pozri komentár k § 2 ods. 1 ZoP) sa nevzťahuje režim zákona o priestupkoch, ale len správny poriadok. Pokuty uložené obcou sú príjmom obce a pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď obec ako orgán dozoru zistila porušenie povinností, najneskôr však do troch rokov odo dňa, keď k porušeniu povinností došlo (§ 12 ods. 3 a ods. 6 ZoTrhoch).

Okrem toho obec ako orgán dozoru prejednáva aj priestupky podľa 13 ods. 1 ZoTrhoch a na ich prejednávanie sa vzťahuje zákon o priestupkoch. Uvedené priestupky prejedná obec v správnom (§ 51 ZoP) alebo v rozkaznom konaní (§ 87 ZoP) a môže ich prejednať aj v blokovom konaní [pozri komentár k § 84 ods. 4 a k § 86 písm. b) ZoP]. Za priestupok podľa § 13 ods. 1 ZoTrhoch sa uloží pokuta do 8 000 eur (pozri aj komentár k § 11 ods. 3 ZoP) a v blokovom konaní možno uložiť pokutu do 4 000 eur, pričom výnos pokút uložených obcou je príjmom rozpočtu obce.

Priestupok podľa § 13 ods. 1 písm. e) ZoTrhoch, ktorého sa dopustí fyzická osoba tým, že poruší zákaz ambulatného predaja pri cestách a diaľniciach mimo obce, môžu okrem orgánov dozoru prejednať v blokovom konaní aj orgány Policajného zboru.

Skutkové podstaty upravujúce oblasť podnikania a ochrany spotrebiteľa obsahujú aj ďalšie osobitné predpisy:

- Zákon č. 128/2002 Z. z. štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p., ktorý upravuje štátnu kontrolu predaja a poskytovania produktov spotrebiteľom na vnútornom trhu. Pokuty za správne delikty (pozri komentár k § 2 ods. 1 ZoP) podľa § 9 tohto zákona ukladajú inšpektoráty Slovenskej obchodnej inšpekcie.
- Zákon č. 108/2024 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p., ktorý upravuje práva a povinnosti spotrebiteľov, obchodníkov a iných osôb pri ponuke, predaji a poskytovaní produktov, pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa a postavenie spotrebiteľských organizácií pri riešení spotrebiteľských sporov, výkon dohľadu a cezhraničnú spoluprácu orgánov dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa, a tiež konanie o porušení povinností a sankcie za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom a právne záväznými aktmi Európskej únie v oblasti ochrany spotrebiteľa. Sankcie za iné správne delikty (pozri komentár k § 2 ods. 1 ZoP) podľa § 41 a nasl. cit. zákona ukladajú orgány dohľadu (§ 26 cit. zákona) v správnom konaní.
- Ak páchatel' poškodí spotrebiteľa a spôsobí mu aspoň malú škodu (t. j. prevyšujúcu sumu 700 eur podľa § 125 ods. 1 TZ) napríklad tým, že klame spotrebiteľa na kvalite, množstve alebo hmotnosti tovaru alebo na druhu, akosti a množstve poskytovaných výkonov, tak môže byť takéto konanie posudzované ako trestný čin podľa § 269 TZ (Poškodzovanie spotrebiteľa). Do úvahy prichádza aj trestný čin podľa § 269a TZ – Nekalé obchodné praktiky voči spotrebiteľovi.
- Zákon č. 152/1995 Z. z. o potravinách v z. n. p. upravuje povinnosti prevádzkovateľa potravinárskeho podniku, práva a povinnosti osôb vo vzťahu k potravinám a organizáciu, pôsobnosť a právomoc orgánov úradnej kontroly potravín podľa osobitných predpisov. Za správne delikty podľa § 28 a za priestupky podľa § 29 tohto zákona ukladajú pokuty orgány úradnej kontroly potravín (najmä štátna veterinárna a potravinová správa, regionálne veterinárne a potravinové správy, a tiež Úrad verejného zdravotníctva SR a regionálne úrady verejného zdravotníctva).

Ak má páchatel' na predaj, vyrobí alebo sebe alebo inému úmyselne zadováži závadné potraviny alebo iné predmety, ktorých požitie alebo použitie na obvyklý účel je nebezpečné pre ľudské zdravie, môže byť jeho konanie posudzované ako trestný čin ohrozovania zdravia závadnými potravinami a inými predmetmi podľa § 168 až § 169 TZ.

Judikatúra:

■ **Najvyšší súd SR sp. zn. 2 Sžo 36/2011:** Priestupok na úseku podnikania podľa § 24 ods. 1 písm. c) ZoP, opakované poskytovanie právnych služieb za úhradu.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom sp. zn. 2 S 1/10-35 z 18. mája 2011 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného č. SVS-230-2009/01954/TJH z 8. septembra 2009, ktorým bolo podľa § 59 ods. 2 SP zmenené prvostupňové rozhodnutie Obvodného úradu Michalovce, odboru všeobecnej vnútornej správy, č. AM/2009/02377 z 9. júna 2009 tak, že žalobca bol uznaný vinným zo spáchania priestupkov na úseku podnikania podľa § 24 ods. 1 písm. c) ZoP, ktorých sa dopustil tým, že 13. mája 2008 poskytol za úhradu vo výške 33,19 € právne služby A. B., 28. augusta 2009 poskytol za úhradu vo výške 49,79 € právne služby A. B. a 9. novembra 2007 poskytol za úhradu vo výške 298,75 € právne služby M. K., za čo mu uložil sankciu 150 € a povinnosť nahradiť trovy konania.

... Najvyšší súd SR, viazaný rozsahom odvolania, preskúmal rozsudok krajského súdu, pričom nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnu citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v jeho odôvodnení, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s rozsudkom krajského súdu stotožňuje v celom rozsahu... – *podrobnejšie pozri aj v judikatúre k § 52 a § 74 ZoP.*

■ **Najvyšší správny súd ČR sp. zn. 7 A 87/2002:** Definícia neoprávneného podnikania podľa živnostenského zákona. ...neoprávneným podnikáním je provozování činnosti, která je předmětem živnosti, bez živnostenského oprávnění. Tomu je nutno rozumět tak, že neoprávneným podnikáním je takový postup i tehdy, kdy podnikatel disponuje sice živnostenským oprávněním, ale nikoliv takovým, které by bylo způsobilé pokrýt předmět skutečně provozované činnosti s povahou živnosti.

§ 25

Priestupku na úseku hospodárskych stykov so zahraničím

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto

- a) neoprávnene zriadi alebo prevádzkuje obchodné zastupiteľstvo zahraničnej osoby v Slovenskej republike,
- b) pri vykonávaní zahraničnohospodárskej činnosti poruší zákaz, obmedzenie alebo podmienky určené na základe všeobecne záväzného právneho predpisu,
- c) neoprávnene vykonáva zahraničnohospodársku činnosť.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 písm. a) a b) možno uložiť pokutu do 165 eur a za priestupok podľa odseku 1 písm. c) pokutu do 331 eur; zákaz činnosti do jedného roku možno uložiť za priestupok podľa odseku 1 písm. b).

Súvisiace ustanovenia zákona o priestupkoch:

§ 2 ods. 1, § 13 ods. 3, § 14, § 15, § 52 ods. 1, § 55 ods. 1 a ods. 2, § 56 ods. 1

Súvisiace právne predpisy:

21 až § 26 ObZ; § 5 ods. 3, § 63, § 64, § 66e až § 66n zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v z. n. p.; § 10, § 11 zákona č. 207/2009 Z. z. o podmienkach vývozu a dovozu predmetu kultúrnej hodnoty a o doplnení zákona č. 652/2004 Z. z. o orgánoch štátnej správy

v colníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v z. n. p.; § 70 až § 84b zákona č. 199/2004 Z. z. Colný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.; § 40 až § 48, § 68, § 69 zákona č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a strelive a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.; § 22, § 23 zákona č. 15/2005 Z. z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.; § 37 až § 44, § 48, § 50 zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v z. n. p.; § 17, § 19 a § 20 zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v z. n. p.; § 25, § 42, § 49 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v z. n. p.; § 254 TZ; § 9 ZoOMŠS

K § 25

K ods. 1

Spoločenské vzťahy sankcionované týmto ustanovením upravoval najmä zákon č. 42/1980 Zb. o hospodárskych stykoch so zahraničím v z. n. p., ktorý definoval aj pojem „zahraničohospodárska činnosť“. Prijatím Obchodného zákonníka však boli tieto ustanovenia v uvedenom zákone s účinnosťou od 1. januára 1992 zrušené.

V súčasnosti upravujú podnikanie zahraničných osôb na území SR § 21 až 26 ObZ. Zahraničné osoby môžu podnikat' na území SR za rovnakých podmienok a v rovnakom rozsahu ako slovenské osoby, pokiaľ zo zákona nevyplýva niečo iné. Zahraničnou osobou sa na účely Obchodného zákonníka rozumie fyzická osoba s bydliskom alebo právnická osoba so sídlom mimo územia SR. Podnikaním zahraničnej osoby na území SR sa rozumie podnikanie tejto osoby, ak má podnik alebo jeho organizačnú zložku umiestnenú na území SR. Oprávnenie zahraničnej osoby podnikat' na území SR vzniká ku dňu zápisu podniku tejto osoby alebo jeho organizačnej zložky do obchodného registra v rozsahu predmetu podnikania zapísanom v obchodnom registri. Návrh na zápis podáva zahraničná osoba. Zriaďit' podnik alebo organizačnú zložku podniku zahraničnej právnickej osoby, ktorá má sídlo v niektorom z členských štátov Európskej únie alebo v niektorom zo zmluvných štátov Dohody o Európskom hospodárskom priestore, možno aj zjednodušeným spôsobom, ak sú splnené podmienky určené v ObZ.

Podobnú úpravu vo vzťahu k zahraničnej osobe obsahuje aj živnostenský zákon. Podľa § 5 ods. 3 živnostenského zákona môže zahraničná osoba (t. j. fyzická osoba s bydliskom alebo právnická osoba so sídlom mimo územia SR) na území SR prevádzkovať živnosť za rovnakých podmienok a v rovnakom rozsahu ako slovenská fyzická osoba alebo slovenská právnická osoba, ak zo živnostenského zákona alebo z iného osobitného predpisu nevyplýva niečo iné. Živnostenský zákon upravuje v § 66e až 66n aj osobitné ustanovenia pre fyzické osoby a právnické osoby členských štátov EÚ, štátov Dohody o Európskom hospodárskom priestore a Švajčiarskej konfederácie.

Správne delikty (pozri komentár k § 2 ods. 1 ZoP) týkajúce sa neoprávneného podnikania upravujú § 63 a § 64 živnostenského zákona a vzťahujú sa aj na zahraničné osoby. Fyzickej osobe alebo právnickej osobe, ktorá prevádzkuje bez živnostenského oprávnenia činnosť, ktorá je predmetom voľnej živnosti, živnostenský úrad t. j. okresný úrad v sídle kraja uloží pokutu až do 1 659 eur. Fyzickej osobe alebo právnickej osobe, ktorá prevádzkuje bez živnostenského oprávnenia činnosť, ktorá je predmetom remeselnej živnosti alebo viazanej živnosti, živnostenský úrad v sídle kraja uloží pokutu až do 3 319 eur. Ide o pokračovací priestupok (pozri komentár k § 2 ZoP).

Skutková podstata v § 25 písm. b) ZoP ochraňuje hospodárske a iné záujmy (bezpečnostné, veterinárne, kultúrne a pod.), pokiaľ by mohlo dôjsť k ich ohrozeniu pri vykonávaní zahraničehospodárskej činnosti. Zahraničehospodárskou činnosťou bude najmä dovoz, vývoz alebo prevoz tovaru alebo iných vecí a táto skutková podstata má charakter tzv. blanketovej normy, pretože odkazuje na zákazy, obmedzenia alebo podmienky určené na základe iných všeobecne záväzných právnych predpisov.

Takýchto predpisov je značný počet (pozri *Príloha č. 2* tohto komentára) a patria k nim napríklad:

- Zákon č. 199/2004 Z. z. Colný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. Zodpovednosť za porušenie colných predpisov je ako colný priestupok alebo ako colný delikt upravená v § 70 až 84b tohto zákona a prejednáva ich colný úrad.
- Zákon č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a strelive a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. Vývoz, dovoz a prevoz zbrane a streliva upravujú § 40 až 48 tohto zákona a sankcie za správne delikty (§ 68) a za priestupky (§ 69) ukladá príslušný policajný útvar a v prípade správnych deliktov aj Ministerstvo vnútra SR.
- Zákon č. 207/2009 Z. z. o podmienkach vývozu a dovozu predmetu kultúrnej hodnoty a o doplnení zákona č. 652/2004 Z. z. o orgánoch štátnej správy v colníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v z. n. p., ktorý upravuje podmienky trvalého vývozu a dočasného vývozu predmetu kultúrnej hodnoty z územia SR, na ktorý sa nevzťahuje osobitný predpis. Osobitným predpisom je Nariadenie Rady (ES) č. 116/2009 z 18. decembra 2008 o vývoze tovaru kultúrneho charakteru (kodifikované znenie) (Ú.v. EÚ L 39, 10.2.2009) a Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 1081/2012 z 9. novembra 2012 k nariadeniu Rady (ES) č. 116/2009 o vývoze tovaru kultúrneho charakteru (kodifikované znenie) (Ú.v. EÚ L 324, 22.11.2012). Sankcie za priestupky (§ 10) a iné správne delikty (§ 11) ukladá Ministerstvo kultúry SR.
- Zákon č. 15/2005 Z. z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p., ktorý upravuje práva a povinnosti osôb pri ochrane exemplárov druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín a v oblasti obchodu s výrobkami z tuleňov. Sankcie za priestupky (§ 23) a iné správne delikty (§ 22) ukladá okresný úrad alebo Slovenská inšpekcia životného prostredia.
- Zákon č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v z. n. p. Povinnosti právnických osôb a fyzických osôb vo veterinárnej oblasti vrátane dovozu alebo vývozu upravujú najmä § 37 až 44 tohto zákona a sankcie za priestupky (§ 48) a za iné správne delikty (§ 50) ukladajú orgány veterinárnej správy (Štátna veterinárna a potravinová správa SR a regionálne veterinárne a potravinové správy).
- Zákon č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v z. n. p. Vývoz a dovoz zbierkového predmetu upravuje najmä § 17 tohto zákona a priestupky (§ 19) a iné správne delikty (§ 20) prejednáva Ministerstvo kultúry SR.
- Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v z. n. p. Kultúrne pamiatky vo vzťahu k zahraničiu upravuje najmä § 25 tohto zákona a priestupky na úseku ochrany pamiatkového fondu (§ 42) a iné správne delikty (§ 49) prejednáva krajský pamiatkový úrad. Právna úprava v osobitných predpisoch má prednosť pred úpravou v zákone o priestupkoch, a preto má komentované ustanovenie charakter *lex generalis* úpravy, pretože sa použije len vtedy, ak iný osobitný zákon nepostihuje protiprávne konanie fyzickej osoby.

Porušovanie predpisov o obehu tovaru v styku s cudzinou je trestným činom podľa § 254 TZ.

K ods. 2

Ak osobitný zákon neustanovuje inak, tak priestupky uvedené v tomto ustanovení zákona o priestupkoch prejednávajú okresné úrady (§ 52 ods. 1 ZoP v nadväznosti na § 9 ZoOMSS), miestne príslušné podľa § 55 ods. 1 a 2 ZoP a výnos pokút plynie do štátneho rozpočtu (§ 13 ods. 3 ZoP).

Výška pokuty za jednotlivé priestupky na úseku hospodárskych stykov so zahraničím je odstupňovaná a za priestupok podľa § 25 ods. 1 písm. a) a písm. b) ZoP možno uložiť pokutu do 165 eur a za priestupok podľa § 25 ods. 1 písm. c) ZoP pokutu do 331 eur. Za priestupok podľa § 25 ods. 1 písm. b) ZoP, t. j. porušenie zákazu, obmedzenia alebo podmienok určených na základe všeobecne záväzného právneho predpisu pri vykonávaní zahraničnospodárskej činnosti, možno v správnom konaní uložiť ako sankciu aj zákaz činnosti (§ 14 ZoP) na dobu až do jedného roka. Ak sú splnené podmienky uvedené v § 15 ZoP, možno uložiť aj sankciu prepadnutia veci.

Obec alebo obecná polícia nie je oprávnená prejednať tieto priestupky, a to ani v blokovom konaní, avšak v prípade, keď sa pri výkone svojej právomoci dozvie o spáchaní priestupku alebo iného správneho deliktu, na prejednanie ktorého nie je sama príslušná, je podľa § 56 ods. 1 ZoP povinná oznámiť to príslušnému správnomu orgánu (pozri vzor č. 4 – *Oznámenie priestupku alebo iného správneho deliktu vecne príslušnému správnomu orgánu*). Ak je tu podozrenie, že bol spáchaný trestný čin, je obecná polícia povinná podľa § 3 ods. 2 TP oznámiť to orgánom činným v trestnom konaní (pozri vzor č. 8 – *Odovzdanie veci príslušnému orgánu – § 10 zákona o priestupkoch, správny delikt alebo trestný čin – alternatíva C*). Obec je povinná postúpiť vec orgánom činným v trestnom konaní podľa § 71 písm. a) ZoP (pozri vzor č. 16 – *Postúpenie veci – § 10 zákona o priestupkoch, trestný čin alebo správny delikt – Alternatíva B*). Orgány činné v trestnom konaní sú prokurátor a policajt (§ 10 ods. 1 TP).

§ 26

Priestupky na úseku hospodárenia s bytmi a s nebytovými priestormi

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto úmyselne protiprávne získa, obsadí alebo užíva byt alebo nebytový priestor.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 možno uložiť pokutu do 165 eur.

Súvisiace ustanovenia zákona o priestupkoch:

§ 2 ods. 1, § 4 ods. 2, § 13 ods. 3 a 4, § 51, § 52 ods. 1, § 55 ods. 1 a 2, § 60 ods. 3 písm. d), § 84 až 88

Súvisiace právne predpisy:

§ 121 ods. 2, § 685 až 719 OZ; § 1 písm. a) a b), § 6 ods. 1 zákona č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov v z. n. p.; § 2 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v z. n. p.; zákon č. 500/1991 Zb. o pôsobnosti obcí vo veciach nájmu a podnájmu nebytových priestorov v z. n. p.; § 10 zákona č. 189/1992 Zb. o úprave niektorých pomerov súvisiacich s nájmom bytov a s bytovými náhradami v z. n. p.; zákon č. 260/2011 Z. z. o ukončení a spôsobe usporiadania niektorých nájomných vzťahov k bytom a o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej